

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:

34170 Gorica, Riva Piazzutta, 18 - Tel. 83-177

PODUREDNIŠTVO:

34135 Trst, Vicolo delle Rose, 7 - Tel. 414646

Letna naročnina, Italija . . . Lir 10.000

Letna inozemstvo . . . » 15.000

Letna inozemstvo, USA dol. . . 18

Poštno čekovni račun: štev. 24/12410

Leto XXXI. - Štev. 39 (1572)

Gorica - četrtek, 4. oktobra 1979 - Trst

Posamezna številka Lir 200

Priznanje pogumnemu narodu

Irska dežela je v soboto in nedeljo doživela dneve, ki bi o njih pred letom dni nihče ne mogel niti sanjati: Obiskal jo je sv. oče Janez Pavel II. Obiskal jo je in ji govoril kot oče govori svojim otrokom. Ni jih samo hvalil, jih je tudi opozarjal in rotil, zaradi katerega se je moral odreči obisku mesta Armagh, ki je bil sprva na programu njegovega potovanja. Irska je s papeževim obiskom dobila priznanje kot dežela misijonarjev, mučencev, izseljencev in sedaj svobodnih ljudi.

DEŽELA MISIJONARJEV

Irski gre najprej naziv »dežela misijonarjev«. V Evropi radi pozabljamo, da so bili irski menihi tisti, ki so zanesli evangelij v večino dežel srednje in severne Evrope. V zgodnjem srednjem veku je bila Irska tista, ki je pošiljala menihe-misijonarje med germanske in slovanske narode, pa tudi v severno Italijo. Vsa ta ljudstva od Belgijcev in Frizijcev na Nizozemskem, preko številnih germanskih rodov v Angliji, v sedanji Nemčiji, Norveški in Švedski pa do nas Slovencev, Čehov, Slovakov in Poljakov se moramo zahvaliti za krščansko vero irskim menihom, ki so v obdobju od 6. do 10. stoletja posredno ali neposredno pomagali pokristjanjevati Evropo.

Nekaj podobnega se je ponovilo v Severni Ameriki in Avstraliji. Ko so se tja začele seliti številne množice iz vseh evropskih dežel, so bili med njimi zlasti Irci. Ti so od doma pripeljali s seboj tudi svoje duhovnike. Zato so bili irski duhovniki tisti, ki so pravzaprav ustanovili katoliško Cerkev v Združenih državah Sev. Amerike. Irci so bili povsod prvi ameriški škofje. Še danes je največ ameriških škofov irskega pokolenja. Največ duhovnikov je vsaj v preteklosti bilo Ircev.

Ko sem študiral v Rimu, so se na številnih rimskih papeških univerzah 17. marca, na praznik sv. Patrika, zavetnika Irske, pojavili bogoslovci z zeleno deteljico v gumbnici ali na talarju: bili so to irski bogoslovci ali vsaj irskega porekla. In bilo jih je izredno veliko. Pa ne samo v Sev. Ameriko, Avstralijo in Evropo, irski misijonarji so v preteklosti odhajali v misijone tudi drugam, saj je imela Irska vedno veliko duhovnikov, redovnikov in redovnic, veliko več kot so jih potrebovali doma. Zato so številni našli pot v misijone.

DEŽELA MUČENCEV

Irska je tudi dežela mučencev. Tudi to je v Evropi manj znano. Ob papeževem obisku se je javnost na to spomnila. Gre za čase protestantizma od 16. do 18. stoletja. Anglija je s svojimi kralji prešla v protestantizem. Irska je pa ostala trdno katoliška dežela.

Kdor pozna zgodovino, ve, kako zagrizeni so bili tedaj verski boji med katoliki in protestanti povsod. Toliko bolj, ker ni šlo zgolj za verske razloge, temveč še bolj za politično nadvlado. To so Angleži izrabili, da so katoliškim Ircom vsilili svojo versko in politično nadoblast. Predvsem so jim odvzeli zemljo, ki so jo dali protestantom-Angležem, da so domačini postali tlačani. Prepovedali so pouk domačega galskega jezika ter vsilili angleščino. Vsiliti so hoteli vsem tudi protestantizem, toda niso uspeli. Skrivaj in za ceno tudi mučeništva so irski duhovniki naprej opravljali mašo, delili krst, učili verske resnice v domačem jeziku. Številni duhovniki, škofje in tudi verniki so v tem času umrli kot mučenci.

Tako stanje je bolj ali manj hudo trajalo do prvih let preteklega stoletja, ko je angleški parlament začel popuščati. Šele leta 1829 so sprejeli Emancipation Act, ki določa, da katoliki in protestantje uživajo enake pravice. Irci so se pa naprej borili za svoje pravice in svojo neodvisnost. Po mnogih bojih in žrtvah so to dosegli šele leta 1919, ko so razglasili neodvisno Irsko, toda ostali so še v sklopu angleškega imperija kot dominion. Tudi tega so se rešili leta 1937, ko so postali res neodvisna in suverena republika. Vendar ne cela Irska; zunaj irske republike je

ostal severni del ali Ulster, kjer imajo protestantje večino. Tu so v zadnjih letih nemiri in atentati, ker hočejo člani podtalne irske armade (IRA) s silo doseči združitev severne Irske z ostalo državo.

DEŽELA IZSELJENCEV

Irski otok je reven; nima bogatih polj, ne rudnikov, ni imel razvite trgovine ne industrije. Družine so pa bile številne. Poleg tega so protestantski gospodarji zelo preganjali in tlačili rodne Irce. Zaradi tega so se ti začeli izseljevati v novi svet kmalu potem, ko so odkrili Severno Ameriko. To izseljevanje je postalo množično v preteklem stoletju tudi zaradi slabih letin, posebno krompirja. Dve tretjini prebivalcev se je tedaj iselilo v Ameriko. Danes je zunaj domovine šest milijonov Ircev, doma pa le tri.

SVOBODNI LJUDJE

Irci so se za svojo svobodo borili zoper Angleže in protestante štiri sto let, od časa Henrika VIII. do leta 1937. Bil je čas, ko se je zdelo, da je vse izgubljeno: svoboda, vera, jezik, kultura. Vse, kar tvori neki narod. Toda Irci niso nikoli prenehali verovati v boljše prihodnost in se zanj borili. V tem jim je stala ob strani katoliška Cerkev tudi v najbolj temnih časih stiske in gospodarskih kriz.

Sedanja Irska je zato živa priča, kako je človeški duh močnejši od materije. V tem je Irska v marsičem podobna Poljski. Mor-da je tudi to nagnilo papeža Wojtylo, da je on kot Poljak želel obiskati Irsko kot prvi papež v njeni krščanski zgodovini ter ji dati priznanje za vse, kar je za Cerkev storila in pretrpela v svoji tisočpetstoletni zgodovini.

K. H.

Smrtne žrtve mamil

V tem letu je v Italiji že 76 ljudi postalo žrtev uživanja mamil. Med umrli trije niso bili stari niti 18 let, vsi drugi so bili v starosti med 18. in 25. leti. Mamil imajo torej svoje žrtve predvsem med mladimi ljudmi.

Papežev govor na sedežu Združenih narodov

Pred 14 leti, 4. oktobra 1965, je papež Pavel VI. obiskal sedež Združenih narodov v New Yorku. Tedaj je v svojem govoru vzkliknil: »Nikdar več vojne!« Njegov drugi naslednik papež Janez Pavel II. pa je v torek 2. oktobra izrekel na istem kraju druge pomembne besede: »Mir se poraja iz spoštovanja človeških pravic.«

Sv. oče je izrazil željo, da bi odgovorni čimprej rešili krizo na Bližnjem vzhodu, pri čemer se ne sme zanemariti palestinskega vprašanja, celovitosti in neodvisnosti Libanona ter posebne statuta za mesto Jeruzalem. Vse države je pozval, naj enkrat za vselej odpravijo koncentracijska taborišča ter vsaj zavrejo oboroževalno tekmo, če je že ne morejo odpraviti.

Največji del svojega govora je papež posvetil »dvema grožnjama«, ki pretita vsemu človeštvu. Prva je neenakomerna porazdelitev materialnih dobrin, druga pa razne oblike krivic na duhovnem področju, ki pridejo do izraza zlasti v teptanju tako imenovanih civilnih pravic. Tako je papež sam neprestano priča kršenju verske svobode, svobode mišljenja, izražanja in združevanja. Zaradi tega kršenja je mnogim onemogočena poklicna kariera, napredovanje v službi, da, celo svobodna vzgoja lastnih otrok. Članice OZN je pozval, naj vedno ko sprejemajo zakone glede verske svobode, najprej vprašajo za mnenje prizadete verske skupnosti, ne pa da jim zakone enostavno vsilijo.

Kar se tiče prepada med skupino bogatih in ogromno večino revežev, lačnih, nezaposlenih, neizobraženih, izpostavljenih boleznim in drugim nadlogam, je sv. oče mnenja, da je treba odpraviti gospodarsko izkoriščanje, ki je le nova oblika starega kolonializma ter pomagati področjem, kjer vladajo lakota, podhranjenost,

»Prišel sem semkaj kot romar miru, miru Kristusovega. Moje poslanstvo je poslanstvo miru in sprave. Katoličanom in protestantom prinašam poslanico miru in ljubezni. Naj noben irski protestant ne misli, da je papež njih sovražnik, neka nevarnost ali grožnja zanje. Nasprotno: moja želja je, da bi protestanti gledali v meni brata in prijatelja v Kristusu.«

To so bile besede, ki jih je papež Janez Pavel II. spregovoril v mestu Drogheda, ki leži 50 km proč od meje, katera loči Severno Irsko, tudi Ulster imenovano, od ostale Irske in v kateri so protestanti v večini (poldrugi milijon protestantov in pol milijona katoličanov).

Ze ob odhodu z rimskega letališča Fiumicino je sv. oče zastopnikom diplomatskega zbora, vlade in cerkvenim predstavnikom dejal: »Odhajam iz Rima, da opravi izrazito pastoralno potovanje. Zelo želim, da bi moj obisk Irske spremenil tisto vzdušje napetosti, ki je v zadnjih časih povzročilo toliko ran, pa žal tudi ruševin in smrti.«

SV. MAŠA PRED MILIJONSKO MNOŽICO

Sv. oče je prišel na dublinsko letališče v soboto 29. septembra v poznih dopoldanskih urah. Sprejem je bil veličasten. Z letališča ga je helikopter ponesel v poslopje apostolske nunciature, toda že opoldne je bil v parku Phoenix, kjer ga je sprejela množica, ki je presegla milijon oseb. Če pomislimo, da ima republika Irska tri milijone prebivalcev, potem je bil tam vsak tretji prebivalec Irske.

Sv. oče je opravil sv. mašo, med katero je delilo sv. obhajilo kar 1.500 duhovnikov. V kar dolgi pridigi je papež Janez Pavel II. omenil ljubezen irskega ljudstva do sv. Evharistije, iz katere je črpalo v tolikih stoletjih svoje nemirne zgodovine moč za obstanek. In če je v preteklosti Irska znala premagati težke trenutke zgodovine, je

revščina, nepismenost in nerazvitost, da se dvignejo duhovno, kulturno in gospodarsko.

Govor, ki ga je imel papež v italijanščini in je trajal dobro uro, je nato povzel v angleščini, vsem prisotnim delegacijam, bilo jih je 152, pa je bilo besedilo izročeno v petih jezikih, ki so uradni na sedežu OZN. Po govoru se je papež sestal s 15 predstavniki Varnostnega sveta in z vsemi šefi vladnih delegacij. Samo albanski predstavnik je bil odsoten.

Popoldne je papež obiskal črnsko nasele v Harlemu, nato se srečal s katoliško versko skupnostjo v katedrali sv. Patrika, kasneje pa je imel sv. mašo v »Yankee Stadium«.

TRIJE DNEVI PAPEŽEVEGA BIVANJA NA IRSKEM

Odločen poziv k spravi in proti nasilju

pa danes znova izpostavljena vplivom novih ideologij, ki vdirajo v družbo. Materializem in potrošniška miselnost ogrožata pravo svobodo, spolnost, nedotakljivost življenja, nerazvezljivost zakona. Tako se je odprla pot nasilju vseh vrst in krivic. Za svobodo se razglasa to, kar je v resnici nova oblika sužnosti. Treba se je znova opreti na Kristusa in njegovo resnico. Moč za krščansko življenje pa je treba zajemati iz sv. Evharistije. Sv. Evharistija v sv. maši in izven sv. maše je Kristusovo telo in kri, ki zaslužita čiščenje, katero se da Bogu in samo njemu.

NA MEJI S SEVERNO IRSKO

Popoldne je bil sv. oče spet med množico, to pot v mestu Droghedi. Navzočih je bilo 200.000 oseb, med njimi 40.000 katoliških Ircev, ki so prišli iz Severne Irske, kjer protestanti na vse možne načine zapostavljajo katolike. Samo mesto Drogheda spada pod nadškofijo v Armagh, ki pa je onstran meje. V Armaghju je sedež irskega primasa. Sv. oče si je zelo želel iti tja, a je moral obisk odpovedati, ko je prišlo do umora lorda Mountbatna s strani irskih teroristov. Terorizem je pač rakana Severne Irske. V zadnjih desetih letih je povzročil dva tisoč mrtvih, 28.000 ranjenih in razdejanje 12.000 hiš. Ne bomo se žudili, če je sv. oče prav ta postanek v Droghedi uporabil za poziv k spravi in odpovedi nasilja.

»Vi iščete pravico,« je dejal. »Tudi jaz verujem vanjo in jo iščem. Toda nasilje uničuje delo pravičnosti in oddaljuje dan njenega prihoda. Vi trdite, da ljubite irsko zemljo. Toda nadaljnje nasilje jo bo uničilo. V Kristusovem imenu vas rotim: Vrnite se h Kristusu, ki je umrl zato, da bi mogli ljudje živeti v miru in odpuščanju.«

In je še dodal: Umor se ne more klicati drugače kot umor. Ni pošteno, da se mladino poriva v bratomorilstvo. Ubijanje nezadržanih oseb in teroristične metode niso krščanske. Toda ko misli na krivice in zapostavljanje, ki so jih deležni irski katoliki v Ulstru, odločno izjavlja: »Vsaka človeška skupnost — narodna, zgodovinska, kulturna ali verska — ima pravice, ki jih je treba spoštovati.« Oblastnikom je rekel: »Če se politiki ne bodo opredelili za stvar miru, sprave in pravice in se ne bodo odločili za spremembo v svojem ravnanju, bo ostala odprta pot za ljudi nasilja. Nasilje uspeva povsod in vselej, kjer nastane politična praznina in se zavračajo politične rešitve.«

EKUMENSKO SREČANJE

Zvečer istega dne se je sv. oče sestal na sedežu nunciature z zastopniki krščanskih Cerkva in judovske skupnosti. Njim je dejal: »Naj bo jasno, da bo Apostolski sedež vse storil, da bo prišlo do edinosti kristjanov, kajti le tako bo lahko svet veroval v poslanstvo Cerkve. Razdeljenost kristjanov je nezaslišan škandal. Tu na Ir-

skem je sprava med kristjani še posebej potrebna. Vsi irski kristjani se morajo povezati v obrambi duhovnih in moralnih vrednot zoper pritisk materializma in moralnega permisivizma (dopustnosti vsega, tudi nedovoljenega ravnanja). Kristjani se morajo povezati v pospeševanju pravičnosti, človeških pravic in spoštovanja človeške osebe. Vsi irski kristjani se morajo zoperstaviti vsakemu nasilju, naj pride od koder koli in najti krščanske rešitve za težke probleme Severne Irske. Vsi moramo postati orodje sprave.«

PAPEŽEVA NEDELJA

Nedeljo 30. septembra je sv. oče uporabil za obisk mesta Galway na atlantski obali Irske, 220 km od Dublina ter Marijine božje poti Knock, kjer se letos praznuje stoletnica Marijinih prikazovanj. Na obeh krajih je papež opravil sv. mašo in tudi dolgo govoril.

Na velikem hipodromu v Galwayu se je zbralo 150.000 mladih ljudi. Več tisoč med njimi je nosilo na sebi rane, ki so jih dobili ob raznih terorističnih napadih in spopadih. Sv. oče je omenil žalostne dogodke v šestih grofijah Sev. Irske, ki je pod angleško krono in ki povzročajo žalost v srcih irske mladine. Potrebna je zato sprava med katoliško ter protestantsko skupnostjo v Ulstru. Sprejeti je treba Kristusove besede, izrečene v govoru na gori: »Ljubite svoje sovražnike, delajte dobro tistim, ki vas sovražijo.«

Poleg teh misli je sv. oče mladini govoril še o raznih slepih današnjega časa, ki jim je izpostavljena. Omenil je mamila, zlorabo spolnosti, vandalizem in alkoholizem, ki je največja nadloga za Irsko.

V Knocku pa se je sv. oče obrnil naravnost na Mater božjo z besedami: »Velika je naša zaskrbljenost za mlade ljudi, ki so vpleteni v krvava dejanja sovraštva in maščevanja. Devica Marija, ne zapusti teh mladih! Bodi z njimi v težkih urah, ko jim mi ne moremo svetovati in biti z njimi. Gani njih srca, da bodo znali jasno razlikovati med tem, kar prihaja iz ljubezni in kar nosi na sebi pečat Kajna bratomorilca.«

Zvečer se je papež sestal v dominikanskem samostanu Cabra z vsemi irskimi škofi. Tudi tu je tekla med drugim beseda o mladih Irceih, ki hirajo v severnoirskih zaporih zaradi terorističnih dejanj. Gre za mladino med 14. in 18. letom, ki je del katoliškega proletariata v mestih Londonderry in Belfast ter zlahka postane zaradi zapostavljanja s strani protestantov plen tajnih terorističnih združenj.

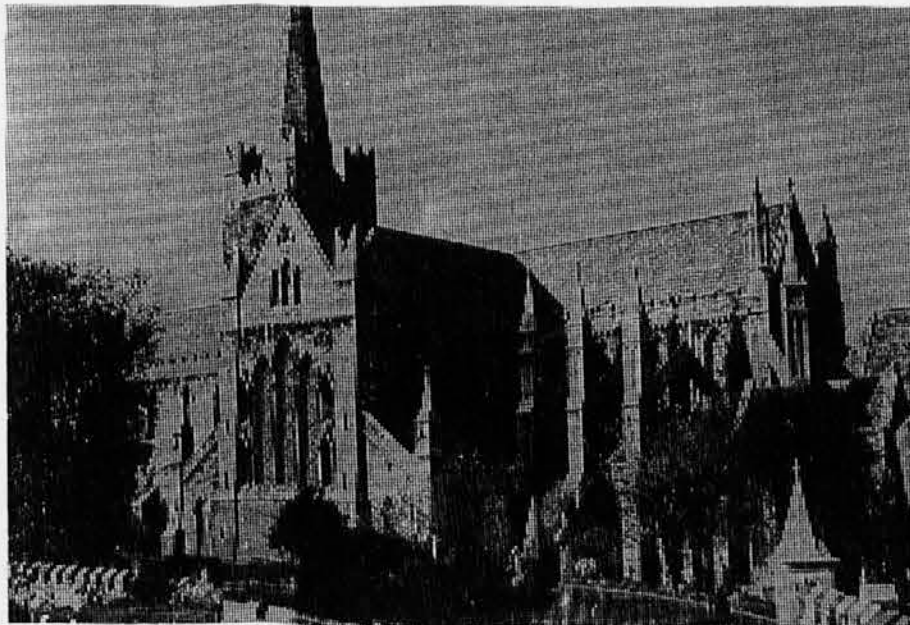
ZADNI DAN NA IRSKEM

Dopolodne v ponedeljek 1. oktobra je papež na Irskem še dvakrat maševal. Najprej se je jutraj v Maynoothu srečal s semeniščniki, nato pa odpotoval v mesto Limerick, kjer ga je pozdravila 800-tisočglava množica. Tej ni več govoril o nasilju, temveč je svojo pridigo posvetil problemu, ki so važni za vso človeško družbo: družini in spoštovanju človeškega življenja. Izrazil je upanje, da bo na Irskem še v bodoče ostala v veljavi prepoved razporeke ter da ne bo prišlo do dovolitve splava, »tega krutega zločina«.

VELICASTEN SPREJEM V BOSTONU

Zvečer malo pred 20. uro po italijanskem času je papeževeto letalo dospelo v Boston na atlantski obali Sev. Amerike. Boston je eno najbolj katoliških mest v ZDA. Od 660.000 prebivalcev jih je nad polovico katoličanov.

Sv. oče je dočakala neverjetna množica ljudi. Ob 35 km dolgi poti od letališča od mestnega parka, kjer je maševal, se je zbralo več kot dva milijona oseb. Na letališču ga je sprejela žena predsednika Carterja, Rosalyn ter razni predstavniki oblasti, med njimi tudi senator Edward Kennedy, ki je irskega porekla. Sv. oče bo ostal v ZDA do konca tega tedna.

Stolnica v Dublinu, prestolnici republike Irske. Posvečena je apostolu Ircev sv. Patriku

Današnje poslanstvo slovenske Cerkve

Pomisliki glede uradnega ateizma in neenakopravnosti verujočih v sedanji slovenski družbi imajo svojo težo. V njih se izraža upravičena zahteva kristjanov po svobodi, pravičnosti, enakopravnosti. Povedani so bili v želji, da bi bila naša družba iz dneva v dan bolj demokratična in bolj napredna.

Kristjani smo del te družbe. V njej moramo igrati svojo vlogo, kajti tu nismo po golem naključju in brez cilja. V ta prostor in v ta čas nas je postavil Bog. Če živimo danes, v teh zadnjih desetletjih 20. stoletja, v družbi z določenim gospodarskim in političnim sistemom, če se soočamo z določenimi problemi in težavami, živimo zato, ker je Bog zelo konkretno hotel te probleme in težave za nas. Družba, ki v njej živimo, in problemi, ki jih srečujemo, nam narekujejo poslanstvo in temu poslanstvu se ne smemo izneveriti. Če bi ga zanemarili, bi se izneverili Bogu. Ni treba tožiti nad tem časom in se ozirati nazaj. Nikoli ni bilo lahko, biti zares kristjan. Bog je hotel, da živimo v tem zgodovinskem trenutku in v tem političnem okviru. Tu moramo delati, tu moramo opraviti poslanstvo, ki nam je zaupano, kot zvesti in modri služabniki (Mt 24).

Kakšno je to poslanstvo? Poleg splošne naloge, ki jo ima vsak član družbe, da ustvarja materialne, moralne in kulturne vrednote (pri vsem tem sodelujemo z drugimi), imamo kristjani posebno poslanstvo, ki izhaja iz vere v Jezusa Kristusa in iz upanja, ki je v nas.

BOJ PROTI MALIKOVANJU NAPREDKA

Tej družbi lahko prinesemo novo razsežnost smisla in upanja. Veliko govorimo o gradnji socializma, o humanistični družbi, o napredku. Toda če opustimo abstrakcije in stopimo na realna tla in se vprašamo, kaj ti pravzaprav pomeni, bomo morda priznali, da gre navsezadnje in v najboljšem primeru za višjo obliko potrošniške družbe. Če odgrnemo to humanistično kopreno, ki vanjo nenehno ovijamo socialistično družbo, vidimo, da se to končno zreducira na dejstvo, da bomo tedaj vsi dobro jedli in dobro pili, da si bomo lepo uredili življenjsko okolje, da bomo živeli v bratstvu in prijateljstvu z vsemi, da bomo svobodno ustvarjali kulturne in estetske vrednote. Lepo, vendar, je to zadosti za človeka in civilizacijo, ki je zapisana smrti? Kakšen smisel ima vse to, če ima smrt zadnjo besedo? Temu človeku in tej civilizaciji kristjani prinašamo upanje, ko mu oznanjamo, da človek ni na svetu zato, da preide iz kamene v atomsko dobo, da gradi imperije in civilizacije, ampak da išče in najde Boga, ki je edino jamstvo proti vesoljni sili smrti. Boga, ki se je razodel v Jezusu Kristusu in nas v njem posinovil. Kristjan gradi zemeljsko družbo skupaj z drugimi, vendar ve, da to ni bistvena zgodovina. Bistveno dogajanje je nevidno: to je gradnja večnega mesta, to je rast Kristusovega skrivnostnega telesa, to je zbiranje in zorenje svetnikov.

Zato bo kristjan spričo zunanjih dosežkov in delavnih zmag ostal trezen in ne bo mitiziral napredka. S svojim posebnim odnosom do stvarnosti bo druge opozarjal, da njihov poslednji cilj ni zemeljski. Naj se torej ne zapirajo v svojo končnost, naj ne malikujejo sebe in svojih uspehov in svojega sistema. Naj ne pozabijo na Boga, ki edini odpira človeku neskončno prihodnost.

NOTRANJE OSVOBOJENJE

Kristjan, ki je človek dveh razsežnosti — človek časa in človek večnosti — bo skušal biti vzor notranje svobode. Svoboden v razmerju do denarja in materialnih dobrin, da si ne bo krivično prilastil družbene lastnine in bo sposoben opravljati dela krščanskega usmiljenja. Njegov odnos do zemeljskih dobrin ne bi smel biti enak odnosu tistih, ki po tem življenju ničesar ne pričakujejo. Neodvisen in kritičen do poplitenega gledanja na ljubezen in spolnost. Svoboden pred propagando in pritiskom javnosti. Svoboden v ljubezni do slehernega človeka brez narodnih, religioznih in ideoloških pregrad. Kolikor bo v sebi premagoval zlo, ki izvira iz sebičnosti, toliko bo svoboden.

OZNANJEVANJE EVANGELIJA

Posebno kristjanovo poslanstvo je oznanjevanje veselega oznanila, da bodo tudi drugi deležni Kristusove milosti. Zaradi življenja, ki je v nas — življenje vere in ljubezni — smo dolžni, da širimo evangelij in pričujemo za Kristusa. Gospod se je poslovil od nas z naročilom: »Pojdite torej, napravite vse narode za učence« (Mt 28, 19). Oznanjevanje evangelija je neposredna, vsakdanja, splošna dolžnost kri-

stjanov. To je osebna odgovornost, ki je ni mogoče preložiti na druge. Cerkve je v bistvu misijonska.

Kristjani smo duhovniško ljudstvo, ki moli v imenu vsega človeštva in za vse človeštvo, ki opravlja evharistično daritev in s tem posvečuje vesolje in človeštvo. Vsi moramo biti kot apostol Pavel »služabniki Jezusa Kristusa za pogane in opravljati sveto službo za božji evangelij, da bi tako daritev vseh narodov postala prijetna, posvečena v Svetem Duhu« (Rimlj 15, 16).

(Drugič naprej)

RAZNO

• Tajska vlada je izdala zelo stroge predpise za delovanje misijonarjev v državi. Vsak misijonar mora imeti odsej dovoljenje za delo od vselitvenega urada, vsake tri mesece pa bo moral poslati oblastem primerno poročilo o svojem delu.

• V Santiagu de Compostela bo izšel prevod sv. pisma v narečju »gallego«, ki je močno podobno portugalsčini in ga govorijo prebivalci pokrajine Galicia v severozahodni Španiji. Prevod je pripravilo 14 strokovnjakov, ki so na tem delali šest let.

• V Fatimi bodo zgradili stavbo, ki bo služila kot dušnopastirski center. Stala bo nasproti bazilike in se imenovala po papežu Pavlu VI., ki je leta 1967 obiskal Fatimo ob 50-letnici Marijinih prikazanj.

★

STEFAN TONKLI

IVANU TRINKU

*Po tisoč letih vstal si učenik
in bratoma se svetima pridružil,
da kakor ona narodu boš služil
in hkrati mu boš bakla in vodnik.*

*Ko šla z Moravskega sta brata v Rim,
sta nesla s sabo knjige dragocene
v potrdilo, da blagoslovljene
po Petru bodo trdna bramba njim,*

*ki bodo tisoče slovanskih vrst
v slovanskih črkah in slovanskih slovih
učili vero v selih in domovih
in z Duhom božjim jim delili krst.*

*Germani sli so res nosili križ
v levici — a v desnici meč prekruti,
da mogel si boleče klice čuti
namesto petja v večni paradizi.*

*Ti, Ivan Trinko, bil si božji mož:
v levici knjigo — Tvoje Poezije
kot gorsko cvetje, ki v samotni kljti,
a dragocen je šopek naših rož.*

*Desnica Tvoja — Mojzsova dlan —
postave božje nauke nam podaja,
da narod najde pot do dveri raja,
Molivenik je v oporoko dan.*

*Nerazveščena sta: molitev - spev,
naj žubori slovenska govorica,
naj sveti vedno Kristusova resnica
ohe sta božje milosti odmev.*

O „slovenski“ Cerkvi pred vojno

V spisu »Novo ozračje v slovenski Cerkvi«, ki ga Katoliški glas objavlja v nadaljevanjih, so tudi naslednje navedbe, ki ne morejo biti docela v skladu z resničnimi dejstvi:

Težko govorim o ozračju, ki je prevladovalo v slovenski Cerkvi pred vojno. Vendar imam vtis, da je bila naša Cerkve sila avtoritarna, da je bil naš duhovnik rad oblasten, da je nad nami vladalo ozračje prisiljenosti in nesvobode...

Pisec očitno ni prav seznanjen s pojmom slovenske Cerkve pred vojno. Poprej se je govorilo o Cerkvi na Slovenskem, kar je bilo bolj jasno glede na to, da je Cerkve, oz. katoliška Cerkve, ena sama. Sedaj pa je prišlo s pokoncijsko modo v navado govoriti o slovenski, italijanski, francoski Cerkvi itd., kot da bi šlo za več katoliških Cerkva.

Mogoče je ta izrazna površnost, posneta iz tujih spisov, tudi kriva, da mnogi pisci razmere v Cerkvi na Kranjskem prenašajo kar na »slovensko Cerkve med vojno«. Toda razmere na Primorskem (pod Italijo), pa tudi že na Spodnjem Štajerskem, da ne govorimo o Koroški, so bile le precej drugačne. In prav te pokrajine predstavljajo večino slovenskih vernikov, torej tudi večino »slovenske« Cerkve.

Govoriti o »ozračju prisiljenosti in nesvobode«, vsaj za Primorsko, tudi ne bo držalo. Ravno narobe! Če so se primorski ljudje mogli kje sprostiti, je bilo to v Cerkvi. V tem ozračju so pogladi Vinka Vodopivca »Božji spevi«, pa »Gospodov dan«, pa »Ave Marija« in še toliko drugih spe-

OD TEDNA DO TEDNA

■ V Madridu se je zaključil izredni kongres španskih socialistov. Zmagalo je zmerno krilo stranke, ki ga vodi Felipe Gonzalez. Zanj je bilo oddanih 86 odstotkov glasov, za »marksistično« krilo pa 7 %. Gonzalez se je namreč odločno zavzel, naj se njegova stranka ne imenuje marksistična. Zaradi tega so mu nasprotniki očitali, da spreminja stranko iz socialistične v socialdemokratsko.

■ Severnoameriški predsednik Carter je imel govor po televiziji, v katerem je dejal, da je z najvišjih mest v sovjetski vladi prejel zagotovilo, da 3.000 sovjetskih vojakov, nameščenih na Kubi, ne pomeni nevarnosti za ZDA ter da se je o tem pogovarjal tudi s sovjetskim predsednikom Brežnevom. Pač pa bodo ZDA okrepile nadzorstvo nad Kubo. V oporišče Guantanamo na Kubi bodo poslale v kratkem 1.500 mornariških pešcev ter bodo povečale število manevrov v območju Karibskega morja.

■ V Argentini je skupina trinajstih teroristov napadla in razstrelila višjo ministrstvo za načrtovanje Walterja Kleina. To je nagnilo generala Menendeza, pristaša trde roke, da se je v mestu Córdoba uprl poveljniku kopenskih sil generalu Violi, češ da je vojska premehka s teroristi. Toda v poskusu upora je ostal osamljen.

■ Iransko prosvetno ministrstvo je sklenilo zapreti umetnostne akademije v devetih mestih, med drugim tudi v prestolnici Teheranu. Na teh akademijah naj bi poučevali »razdiralno« umetnost, ki je škodljiva in je mladino zapeljevala na napačna pota. Novi kulturni minister — prejšnjega so zaradi »zgrešenih« pogledov odstavili — je tudi dejal, da v bodoče v učilnicah ne bo smelo biti političnih razprav. Mladina naj študira, ne pa razpravlja o politiki.

■ Nekdanji krvočni diktator Ekvatorialne Gvineje Macias Nguema je bil usmrčen, potem ko so ga novi oblastniki obsojili na smrt zaradi »rododomara, umorov, sistematičnega kršenja človeških pravic in zlorabe državnih fondov v zasebne name«. Na oblasti je bil od leta 1968, ko je postal Ekvatorialna Gvineja neodvisna država, z oblasti pa so ga vrgli vojaki 3. avgusta letos.

■ Voditelji vseh večjih verskih skupnosti v Ugandi so izročili novemu državnemu vodstvu posebno poslanico, v kateri pravijo, da je bil diktator Amin sicer odstranjen, vse drugo pa je ostalo pri starem. Vojaki vojske, ki je Amina pregnala, se ne vedejo nič bolje kot Aminovi vojaki. Ponoči ropajo in ubijajo, kar poštene ljudi vedno bolj zaskrbljuje. Za katoliško stran je spomenico podpisal nadškof iz Kampale kardinal Nsubunga.

■ Zanimanje za sveto pismo se nadaljuje. Angleži so dobili nov prevod. Delo je trajalo deset let. Pri prevajanju je sodelovalo 150 učenjakov iz raznih angleško govorečih dežel. Stroški znašajo 2 milijona dolarjev. V devetih mesecih so v ZDA prodali že dva milijona izvodov.

vov, tista nedeljska idila, ki je notranje napolnila težko preizkušene primorskega človeka in ki je danes z novimi »reformami« že skoraj povsem izginila. Žal!

Nadalje isti pisec povsem neumestno kritizira razmere za stoletja nazaj, zatrjuje:

Tisočletna povezanost med državno oblastjo in Cerkvijo je ustvarila v nas globoke reflekske. Kot nekaj samo po sebi umevnega smo sprejemali, da je Cerkve privilegirana, da ji oblast stoji ob strani, da ji daje potrebna sredstva za življenje, da uživa pri ljudeh ugled, ki ga ima vse, kar podpira država. Tega je sedaj konec...

Na tem mestu sodi pisec najbrž, da je Cerkve je cerkevna hierarhija, torej zgolj duhovski stan, ne pa tudi verno ljudstvo. Državo sestavljajo verni ljudje, ki so obnem Cerkve, zato je bilo povsem normalno, da sta bili obe ustanovi medsebojno tesno povezani. Nenormalno pa je, da danes brezverske države, kjer so verniki (torej Cerkve) še vedno v veliki večini, to isto Cerkve popolnoma izločijo iz javnega življenja. Manjšina brezvernih si torej lasti pravico vsiliti brezverski državni sistem verni večini. To ni več samo gola »ločitev Cerkve od države«, kot sta jo širila prostozidarstvo in liberalizem od prejšnjega stoletja dalje, pač pa mnogo bolj resen problem.

Prav bi bilo, da bi bili pri navajanju pojmov natančnejši in da ne bi z današnjimi očmi precejvali preteklosti. S tem se namreč ne moremo izogniti prenatragljenim ideološkim sodbam.

—ih

Pet kriz v človekovem življenju

Človek mora iti v svojem življenju skozi neizogibne krize. Katoliški teolog Roman Guardini jih našteva pet: rojstvo, mladost (puberteta), izkustvo, klimakterij (mena) in razkroj (smrt). Poznati in rezumeti te krize veliko pomaga, da doumemo, kaj se dogaja v nas v teku življenja. Pomaga nam pa tudi razumeti ljudi okrog nas, s katerimi je povezana naša življenjska pot. Vsaka od teh življenjskih kriz je podobna krizi ob rojstvu.

V osnovnem doživetju rojstva se je moral celotni organizem popolnoma prilagoditi novim in neznanim okolnostim, da se je obvaroval takojšnje smrti. Pljuča so se odprla z jokom v stiski. Drobno bitje si je moralo samo od sebe zagotoviti enakomerno telesno temperaturo, neposredno uživanje hrane in vse drugo, kar je potrebno za ohranjanje življenja. Moralo je torej iti prvokrat skozi celo vrsto izkustev, ki ga bodo nato do smrti spremljale: slastni občutek ob utejenju lakote, doživljanje materinske ljubezni, spoznavanje barv, dožemanje glasov in še in še.

To izkustvo se ponavlja v vsaki krizi. Ob uspešnem nadvladanju mladostnosti se človek prebudi k doživljanju samostojnosti, iz česar izhaja vrsta vrednot kot so zavest odgovornosti, resnicoljubnost, zanesljivost, gotovost v ravnanju, pogum, radostno samopremagovanje. V tem doseže človek notranjo do zrelost, ustaljenost. Človek postane odgovorno družabno bit-

je. V tem obdobju ustvarjalnega uspeha sprejema nase vedno nova bremena, pri tem pa pogosto pozablja, kako ga zapuščajo njegove življenjske sile. Pojavi se nov, nepričakovan pojav: kritična leta »zunanjega« človeka.

Življenje začne izgubljati svežino in zagon. To vodi do stremženja; utvare izginejo. Človek pristane na nered okoli sebe, na trpljenje, na neuspehe, vendar želi doseči nekaj, kar naj bi imelo trajno vrednost.

Nazadnje pride samo po sebi do doživljanja zatona, katerega spremlja telesno pešanje in odkritje, da telo odmira. Moč »zunanjega« človeka začne propadati, kar vpliva na poduhovljenje življenja in obnovo »notranjega« človeka. Porodi se moder človek, katerega vsa moč je duh. Morda v tem stanju človek malo pove ali vsaj malo važnega, a že s svojo navzočnostjo odvzema življenju zapletenost. Na dan prodre skrita, skoro božanska podoba življenja. V njegovih očeh žari milina, strpnost, brezmejno razumevanje.

Na koncu pride še do neke druge krize, ki pravzaprav ni več kriza, marveč samo nemoč telesnega življenja, kriza, ki je človek sam ne more opazovati — smrt. Prav v smrti, ko izginejo sile »zunanjega« človeka, pa pride »notranji človek« do polnega izraza. Človekova osebnost je dosegla svoj višek, sposobna je deležiti božje življenje v onstranstvu.

Bralci pišejo

Sedanja slovenska kultura

Spoštovani g. urednik! V številki vašega lista z dne 20. septembra ste iz avstralskih »Misli« objavili novico, kako so Slovenci v Avstraliji sprejeli slovenske filma »Pomlad prihaja« in »Udovstvo Karoline Zaslav«. Pišete, da so bralci »Misli« izrazili nad filmoma svoje razočaranje.

Temu se ne čudim. Ko smo bili na kulturni turneji v ZDA, smo mogli ugotoviti, kako so tamkajšnji rojaki zaljubljeni v Slovenijo, toda v Slovenijo izpred druge svetovne vojne. Zanje je Slovenija še vedno tista Divjega lovca, evharističnih kongresov, telovskih procesij, velikonočnih pirov, prazniškega pritrkavanja zvonov, narodnih noš. To je Slovenija, ki so vanjo zaljubljeni. In takšno bi hoteli imeti.

Godi se pa, da prihajajo mednje kulturniki iz sedanje Slovenije, ki jim prinašajo čisto drugačno kulturno »robo«. Od Slovenije, ki živi v njihovih dušah, ni ne duha ne sluha. Zato se z negotovanjem odvrtačo od takšne kulture. Pri tem mislim na tiste Slovence v izseljenstvu, ki so po vojni odšli iz domovine kot politični begunci ali pa že pred vojno za delom v tujini. In takih je velika večina tako v ZDA, v Kanadi, v Avstraliji, da ne govorim o Argentini. Za vse take slovenske ljudi je nova kultura iz matične domovine nesprejemljiva. Pri tem pa ne pomislijo, da je ta kultura izraz kulture sedanjih slovenskih ljudi doma. Jože Javoršek je v knjigi »Nevarna razmerja« zapisal: »Osvobodilna fronta si je v svoj program zapisala, da je treba spremeniti značaj slovenskega ljudstva.« To v Sloveniji tudi dosledno izvajajo: porabniška miselnost in marksizem sta slovenskega povprečnega človeka do globine spremenila, tako da tistih Slovencev, ki jih vidijo v duhu izseljenjski rojaki, praktično ni več. Filmi in druga uradna kultura, ki danes nastopajo v svetu, so ravno odraz teh novih konsumistično-marksističnih Slovencev.

Vendar ti Slovenci niso še vsi Slovenci v matični domovini. Poleg njih so še verni Slovenci. Toda ti so drugo in tretje razredni državljani, katerih uradno ni, posebno ne v kulturi. Ti Slovenci smejo delati, pomagati gri graditvi socializma, smejo tudi moliti in romati, kulturno ustvarjanje jim je pa onemogočeno. Radio, televizija, dramatika, leposlovstvo in podobno je absolutna last marksistov. Zato pa za zunanji svet teh Slovencev ni.

To so dejstva, ki je prav, da jih upoštevajo Slovenci izven matične domovine, ko prihajajo mednje kulturniki iz Slovenije. Je pa prav, da jih spoznajo, da si tako lahko ustvarijo podobo, kako marksizem in konsumizem spreminjata značaj slovenskega ljudstva in s tem vsebino slovenske kulture. Na srečo tiči pod tem vrhom ledene gore slovenske kulture še drugi del, ki je skrit pod morskno gladino. Kako je ta del globok in kako je trden, bo pokazala prihodnost.

To sem želel napisati rojakom po svetu, da bodo znali pravilneje soditi o sedanji slovenski kulturi. S spoštovanjem.

Kritični opazovalec

Mladinska SSK na obisku v Ljubljani

V torek 25. septembra je bilo v Ljubljani uradno srečanje med republiško konferenco Zveze socialistične mladine Slovenije in deželnim vodstvom mladine Slovenske skupnosti. V delegaciji SSK so bili Milan Jarc, Marko Bukovec in Ivan Sirk za gorški del, Ivo Jevnikar in Marija Breclj za tržaškega. Jutranjih razgovorov sta se za ZSMS udeležila predsednik RK ZSMS Boris Bavdek in predsednica komisije za mednarodne odnose Tatjana Krašovec.

V imenu gostiteljev je zamejske goste pozdravil predsednik Bavdek. Poudaril je željo, da se stiki z mladinskimi organizacijami zamejskih Slovencev, ki so že krepki, še poglobijo in zajamejo tudi mladinsko predstavništvo Slovenske skupnosti.

V imenu deželnega vodstva SSK se je za povabilo in sprejem zahvalil Ivo Jevnikar. Omenil je, da srečanje ne predstavlja prvega stika med SSK in ZSMS, vendar gre za prvo uradno srečanje na najvišji ravni, ki naj omogoči popolnejše medsebojno spoznanje, izmenjavo misli in informacij ter določitev območij skupnega sodelovanja. Orisal je značaj in namene edine slovenske stranke v Italiji, njen odnos do italijanskih političnih sil in do obeh krovnih organizacij Slovencev v Italiji. Gostitelje je seznanil s sedanjim bojem celotne manjšine za globalno zaščito, za rešitev šolskih problemov in premagovanje protislovenskih izbruhov. Obrazložil je tudi stališče mladine SSK do problematike Osimskih sporazumov in do stikov z matično domovino, posebno z Zvezo socialistične mladine Slovenije. Mladina SSK se za te stike zavzema, ker na skupnem imenovalcu obrambe in razvoja zamejske skupnosti predstavljajo mladim zamejcem veliko oporo in obe strani bogatijo.

Sledilo je poročilo o položaju na Gorškem, ki ga je podal Milan Jarc. Ob manjšinski problematiki je orisal predvsem gospodarsko in socialno stisko. O delovanju mladih v stranki in v mladinski organizaciji je podala poročilo Marija Breclj.

V razgovoru, ki je sledil, so vsi prisotni še poglobilo omenjene točke in so izdelali tudi nekaj konkretnih predlogov za sodelovanje. Med temi je seveda vrnitev obiska ZSMS v Italijo prihodnje leto, izmenjava tiska in informacij, sodelovanje na seminarjih in v akcijah, o čemer se bosta organizaciji še podrobneje domenili.

Obisk se je končal proti večeru. Ob koncu razgovorov je predsednik RK ZSMS Boris Bavdek podaril delegaciji knjigo »Zgodovina Slovencev« s posvetilom v spomin na ta obisk. Sledilo je skupno kosilo ter ogled mladinskega centra v Zg. Siški.

—ij—

■ V soboto 13. oktobra se bodo beneški Slovenci v Lazah spomnili s skromno komemoracijo zaslužnega duhovnika Antona Cuffola, ki je pred 20 leti 13. oktobra 1959 umrl v čedajski bolnišnici. Anton Cuffolo je služil pisatelju Bevku za nepozabni lik v povesti »Kaplan Cedermac«. Komemoracija bo v župni cerkvi v Lazah ob 15. uri. Na sporedu je koncelebrirana sv. maša, govor in obisk Cuffolovega groba.

DOLOČEN SESTANEK GORIŠKE CERKVE

Sklicanje škof. pastoralnega sveta

Zgodovinska odločitev škofijske Cerkve — izrednega pomena za slovensko občestvo ne samo goriške škofije ampak vsega zamejstva: goriški nadškof je odobril dokument o pastoralnem svetu in določil način njegove ustanovitve. Določil je tudi dan sklicanja: 25. novembra popoldne.

Stirinajst let po zaključku II. vaticanškega cerkvenega zbora se tudi naša goriška Cerkve pripravlja, da ustanovi sredstvo povezave in sodelovanja, ki ga cerkevni zbor predvideva za prenovalno Cerkve. Leto po cerkvenem zboru niso pretekla zastoj, tako pravi tudi škof v svojem pismu duhovnikom in farnim občestvom. Doba priprave je bila dolga, polna raziskav, razpravljanj, predlogov. Predvsem je bila to doba nenehne vzgoje k soodgovornosti, k spremembi mišljenja, ki naj doseže svoj vrhunec z volitvami po župnijah in po pastoralnih področjih-dekanijah in se zaključi z razglasitvijo izvoljenih in s prvim sklicanjem novo ustanovljenega organizma.

Uresničenje tega cilja se dogaja po določenem načrtu: od ustanovitve župnijskih pastoralnih svetov prek dekanjskih središč do škofijskega pastoralnega sveta. Ta pot je povzročila zamudo, dovolila je boljše pripravo, kjer je bilo mogoče ustanoviti župnijske svete, tj. v eni tretjini župnij v škofiji.

Naši predstavniki v Škofijskem pastoralnem svetu bodo našli svojo zaslonbo v Področnem svetu. V njem bomo skupno — predstavniki slovenskih župnij in predstavniki naših rojakov, ki so raztreseni po italijanskih področjih — načrtovali svoje pastoralno delovanje, postavljali svoje predloge škofijskemu pastoralnemu svetu, od njega prejemali nove smernice in jih prilagajali našim razmeram.

Ta ustanova — Slovenski področni svet goriške škofije — bo imela možnost in dolžnost povezave s slovenskimi verskimi občestvi vseh škofij v zamejstvu, kakor je to predvideno po cerkvenem zboru. Naš doprinos k ustanovitvi Goriškega pastoralnega sveta bo dokaz naše verske in narodne zavesti ter naše človeške in krščanske zavzetosti za celostni napredek našega slovenskega občestva.

Določeni roki: do 23. oktobra volitve po župnijah; do 11. novembra volitve v pastoralnih področjih; 25. novembra prvo sklicanje ustanovljenega sveta.

Marjan Komjanc, predsednik-dekan

SKOFOVO PISMO:

Nenadomestljiva vloga laikov v Cerkvi

Po letih priprave, ki se je izkazala v nastajanju župnijskih pastoralnih svetov, je prišel čas, da se ustanovi Škofijski pastoralni svet.

Bližnja priprava se je pričela preteklega decembra, ko je bil Duhovniškemu svetu, področjem, vsem duhovnikom in vsem župnijskim svetom razposlan osnutek ustave in poslovnik Škofijskega pastoralnega sveta. 11. februarja letos je bilo srečanje vseh župnijskih svetov, na katerem je tekle razprava o bodočem Škofijskem pastoralnem svetu. 5. aprila se je pripravljali odbor lotil preučevanja predlogov, ki so jih župnije in cerkvena združenja poslali. Tako je nastalo besedilo, ki sem ga pregledal in nameravam razglasiti.

Škofijski pastoralni svet je treba kmalu ustanoviti, saj nas je k temu vodila priprava, ki je osredotočila pozornost na vlogo laikov v Cerkvi, na oblikovanje nove soodgovornostne miselnosti. Leto se je uresničevala tudi skozi nove pastirske strukture, ki smo jih nedavno uvedli, kot so prenova škofijskega ordinariata, dokument o imovini, dokument o duhovniških premetitvah, ustanovitev pastoralnih področij, dokument o reviziji župnijskih meja in o ustanavljanju medžupnijskih središč.

Toda vsa prenova bo ostala le na papirju, ako se ne bomo potrudili, da spremenimo svojo miselnost. Ne gre za kako posnemanje demokratičnih zahtev političnega vzorca, marveč da si osvojimo vide-nje Cerkve in cerkvenega življenja, kakor nam cerkveni zbor zlasti v konstituciji »Luč narodov« predlaga.

Škofijskemu pastoralnemu svetu pripada prvenstvena vloga pri izbiri in oživiljanju sredstev pastoralne dejavnosti, ki jih predvidevajo dokumenti cerkvenega zbora.

Ze nekaj let je to eno izmed glavnih prizadevanj italijanske Cerkve. V zaključnih predlogih zborovanja Italijanske škofovske konference leta 1968 je rečeno, da konferenca »pospešuje najrazličnejše pobude za širšo udeležbo laikov pri dejavnosti Cerkve«. Misel ponovno povzema leta 1969, ko vabi »laike, naj dejavno sodelujejo pri pravilnem uresničevanju ško-

fijskih pastoralnih svetov (v smislu C. D. 26; AGD 30; Ecclesiae Sanctae 16-17).

Zivo zaupam v sodelovanje vseh duhovnikov, da se prenovitveni napor, ki ga predstavlja ustanovitev Škofijskega pastoralnega sveta, izkaže kot nadaljnji izraz vsestranske duhovne rasti naše krajevne Cerkve, pa tudi zorenja njene misijonske zavesti.

Na vas vse, na župnijska občestva in na vse naše pastoralne probleme in zahteve kličem milost in blagoslov Gospoda Jezusa, ki je edina osnova našega pastirskega delovanja. Vaš škof

Peter Cocolin

Gorica, 20. septembra 1979

Kulturne ustanove in narodnost

Smoter šole, športnih združenj, radia, televizije itd., ne sme biti le pouk, vežbanje, utrjevanje zdravja, temveč vsestranska vzgoja. Vse to mora biti strogo vezano med seboj. Ze samo pouk mora vezati snov vseh predmetov in tvoriti celoto — življenjsko sliko.

Samo izobraževanje uma ne more zadostiti, mnogo važnejša je vzgoja. Vse znanje, vsa učenost in celo umetnost ne pomagajo in lahko celo škodijo, če so brez srčnih čustev, brez prave volje. Razumnikov kar mrgoli dandanes, bele vrane pa so tisti, ki so blagih, plemenitih značajev. In vendar le od teh zavisi prava sreča človeštva. Simon Gregorčič je prav zapisal, ko je svetoval: »Le tisto jaz šolo jaz smatram za pravo, ki srce zadeva, voljo in glavo.« To moramo raztegniti na vse kulturne organizacije.

Glavno sredstvo vzgoje staršev, šole in vseh drugih kulturnih ustanov je ustvarjati v otroku, učencu, dijaku, športniku, združniku, delavcu, uslužbencu trdno podlago za plemeniti in odkritosrčen značaj.

Kdor pazljivo motri naše socialne in politične razmere, takoj spozna, da vzgoja k narodnosti samo na tej podlagi nima prave plemenitosti in uvaža le brezobzirnost, prevzetnost, sovraštvo do drugače mislečih; skratka, goji neslogo.

Pravi nacionalizem ali rodoljublje se drži pravila: »Sožitje narodov in ne narod nad narodom.« Kdor je prepojen napačnega narodnega duha, gleda vse iz svojega sebičnega stališča in ni nikdar odkritosrčen. In, če ne javno, pa vsaj na tihem goji željo drugorodca uničiti.

Če pa prav doumevamo, smo vsi narodi otroci enega samega Očeta in veje enega debla ter zato ne smemo drug drugega ovirati v njegovem razvoju. Ze budizem je učil, da je le v pravičnem sožitju rešitev in Kristus je to potrdil.

Iz tega razmišljanja sledi, da morajo biti verske kakor tudi katere koli druge kulturne ustanove predvsem »biser čednosti in ljubezni«.

Treba je, da si vse naše ustanove vzamejo za glavno nalogo vzgojiti otroke in mladino, da ljubijo svoj narod in svoj materin jezik. Danes bolj kakor kdaj prej je treba gojiti narodno zavest. Kaj pa se dela? Goji se napadanje, ubijanje, podjarmljenje, zavojevanje drugih ljudstev in dežel ter se uči v prvi vrsti, kako dvigniti materialno udobje. Ideali, čednost, poštenje in vsakovrstni dobri zgledi se pa le bolj površno goje.

V dobro vzgojeni materi, ki jo že nagoni čut veže, je utelešena ljubezen in odpuščanje. Mati mora biti vrelc vsega dobrega in blagega. Zato naj si vsaka mati dobro izpraša svojo vest, če tem čednostim odgovarja in naj se trudi, da bo res vzorna mati in tako najdražji dar. Kdor pa svoje take matere ne ljubi, ne ljubi tudi materinega jezika, ni vreden, da uživa dobrine svojega rojstnega kraja! Človek, ki zavrže ali zataji svoj materin jezik, je prava žalostna prikazen in ostaja tujeec tudi med narodom, kateremu se proda.

Temelj vsemu narodnemu življenju in vsej plemeniti omiki daje materin jezik. To naj si vzamejo za premislek tisti očetje in matere, ki se v mešanjih zakonih opredeljujejo le za en jezik: materinski ali očetovski. Otroci teh zakonov, da bodo srečni, morajo znati oba jezika staršev. Tisti zakonci, ki se podvrže in odreče svojim pravicam vzgoje, je brez značaja, brez zmoglosti biti vzgojitelj. Prav tako če so starši različnih ver. Kdor se ukloni, je prava reva na škodo svojim lastnim otrokom. Odgovornost nosi vsak pred Bogom in pred narodom!

Da se izognemo tem težavam v zakonskem stanju, je potrebno, da se pogovorimo o tem pred zakonom. Ljubezen sicer

KRATKE NOVICE

V Meranu so teroristi močno poškodovali spomenik južnotirolskemu borcu za svobodo Andreasu Hoferju, ki stoji na trgu pred železniško postajo. Andreas Hofer je v začetku 19. stoletja vodil upor zoper francosko zasedbo Južne Tirolske in bil ustreljen leta 1810 v Mantovi. Atentat je bil skoro gotovo odgovor italijanskih skrajnežev na razstrelitev spomenika italijanskemu alpincu s strani nemških prenapetih v Brunecku.

Preteklo soboto in nedeljo so v Sloveniji izvedli akcijo »Nič nas ne sme presenetiti«, pri kateri je aktivno sodelovalo nad milijon prebivalcev slovenske republike. Nastopile so enote civilne zaštite, prostovoljne in tovarniške gasilske enote ter druge organizacije, ki so posredno ali neposredno povezane z zaščito prebivalstva.

ne pozna mej, vendar naj vsak prej spozna dušo in srce osebe, ki si jo namerava vzeti za življenjskega spremljevalca.

HUBERT MOCNIK

Novi prefekt kongregacije za duhovnike

Za novega prefekta Kongregacije za duhovnike je papež Janez Pavel II. imenoval kardinala Silvia Oddija. Star je 69 let. V preteklosti je opravljal mnoge odgovorne službe. Bil je zastopnik Apostolskega sedeža v Iranu, potem v Libanonu, v Egiptu, v Palestini. Bil je tudi v Turčiji in v Beogradu. Več let je bil nuncij v Belgiji. Za kardinala ga je imenoval leta 1969 papež Pavel VI. Govori nemški, angleški, španski, francoski in hrvaški jezik.

Verona želi svojo univerzo

V Veroni že deluje medicinska fakulteta, ki pa nima urejenega pravnega položaja. Krajevne oblasti se zelo trudijo, da bi prosvetni minister rešil vprašanje samostojne univerze v Veroni. Minister je obljubil svoje zanimanje.

Na Dunaju je nenaden in silovit požar v hotelu »Am Augarten« povzročil smrt 25 gostov, 18 pa jih je bilo ranjenih. Med žrtvami je kar 15 jugoslovanskih državljanov z območja republike Hrvatske.

Iz slovenske Koroške

CIA tudi na Koroškem?

V zvezi z atentatom na oddelek plebi-scitnih bojev v muzeju v Velikovecu, ki naj bi ga zakrivila jugoslovanska državljana Mira Blaj in Luka Vidmar — oba sta krivdo že priznala in tako spravila jugoslovanske oblasti v nemajhno zadrego — je zanimivo pisanje koroškemškega tiska. Socialistična »Kärntner Tageszeitung« pravi, da je bilo med tremi obiskovalci muzeja v Velikovecu, vpisanimi v knjigo obiskov, tudi ime »Giesecke«. To ime je bilo na seznamu agentov ameriške obveščevalne službe CIA, ki deluje v Avstriji. Seznam je objavil dunajski mesečnik »Extrablatt«.

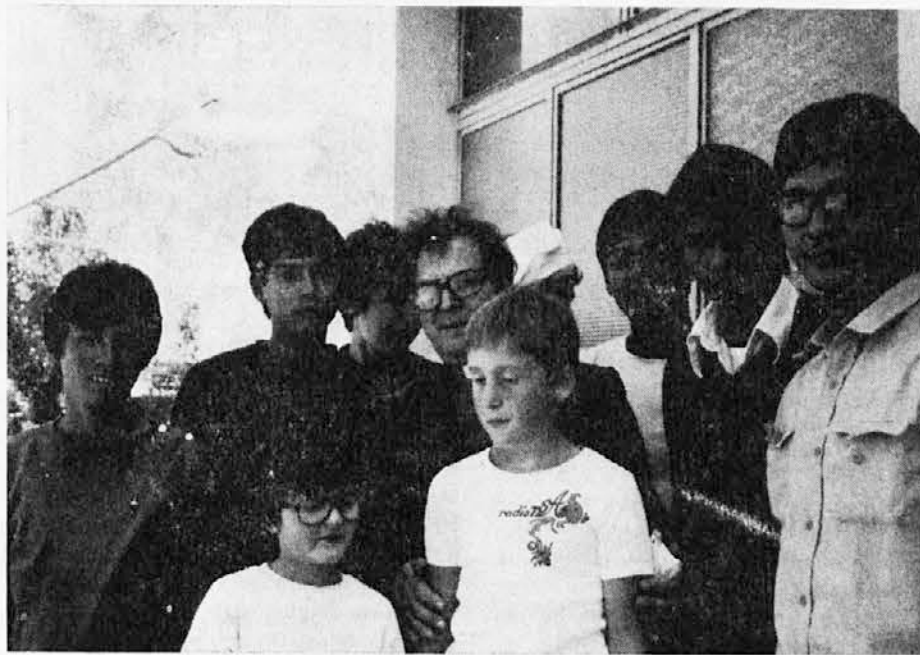
Kaj se pravzaprav godi na Koroškem? Ze na začetku tega leta sta bila v Ljubljani obsojena dva avstrijska državljana iz Celovca, ker sta »vohunila« za neko tujo državo. Pod takim nazivom je navadno mišljena Sovjetska zveza oz. njena KGB. Tokrat pa je vmes menda že sama ameriška CIA. Samo še tega se je manjkalo!

»Štehanje« in »rej pod lipo«

V začetku prejšnjega meseca so v vasi Zahomec (Achomitz) na Zilji imeli znova prireditev, svoje staro »Štehanje«. Domači fantje jezdijo na konjih in s tolkalom zbijajo obroče škafa, ki je postavljen na visokem drogju. Kdor dokončno zbije vse obroče, ki vežejo škaf, je zmagovalec in dobi venec. Letos ga je dobil domačin Herbert Mazola, ki je imel celo najbolj počasnega konja. Nastopal pa je tudi znani smučarski prvak Hans Millonig, prav tako domačin iz Zahomca.

Med štehanjem je domači moški zbor prepeval slovenske narodne pesmi. Po prireditvi pa imajo znameniti »rej pod lipo«; sedem deklet v slikovitih ziljskih nošah je zaplesalo z jezdecji pod lipo prvi ples. Olimpijski prvak v smučskih skokih Karl Schnabl, ki je tudi tukaj doma, pa je ta lepi običaj svojega domačega kraja posnel na filmski trak.

Zahomec je postal znan pred leti po vsej Avstriji in še čez, ko so domači fantje, člani vaškega športnega kluba, začeli zmagovati v smučarskih skokih na najbolj slavnih skakalnicah.

Trije mladi zastopniki nabrežinske župnije so izročili dušnemu pastirju begunskega taborišča v Padričah don Vittoriju (v sredi) nabirko 200.000 lir za vietnamske begunce

HRANILNICA IN POSOJILNICA NA OPČINAH

razpisuje usposobljenostni izpit za dva uradnika prve kategorije. Podrobni pogoji razpisa so razvidni na oglasni deski ali na tajništvo sedeža Hranilnice in posojilnice na Opčinah. Prošnje je treba vložiti do 15. oktobra letos.

Slovenski delovni ljudje v Italiji

Koordinacijski odbor SDL v Italiji je v tork 25. septembra podrobno analiziral gospodarski in socialni položaj v tržaški pokrajini s posebnim poudarkom na izvajanje Osimskih sporazumov glede zaštite slovenske narodne skupnosti v Italiji ter gospodarskega sodelovanja med obema državama.

Glede na težko finančno in organizacijsko krizo, v katero je po dolgoletnem brezuspešnem zdravljenju zabredlo tržaško pristanišče ter glede na pristaniško konferenco, na kateri so bili prisotni tudi naši predstavniki, je koordinacijski odbor mnenja, da tržaška pristaniška konferenca ni izpolnila naših pričakovanj, ko je odklonila sodelovanje s koprsko lukjo, čeprav jo na to vežejo sprejete mednarodne obveznosti.

V zvezi z upeljavo slovenščine v sindikalnem življenju Enotne sindikalne federacije ter dvojezičnosti je koordinacijski odbor izrekel negativno oceno, kajti poleg demagoških izjav nismo bili priče konkretnemu reševanju tega problema. Kar pa zadeva »Tečaj 150 ur«, jemljejo SDL v Italiji na znanje dejstvo, da so po štirih letih zahtev končno sindikalne organizacije uresničile naše zahteve in prav v tej zvezi so se naši predstavniki sestali s tajniki italijanskih šolskih sindikatov.

Koordinacijski odbor je prepričan, da bo samo skupni nastop vseh slovenskih organizacij pripomogel k pravični ter ustrežni rešitvi odnosov italijanskih sindikatov do slovenske narodne manjšine ter vabi zato Sindikat slovenskih šolnikov, Kmečko zvezo ter Gospodarsko združenje na skupni sestanek.

Družinska sreča

Srečnima staršema Zoranu in Berti Tul čestitajo ob rojstvu prvorojenke Danijele člani cerkvenega pevskega zbora in prosvetnega društva »Mačkolje«.

Duhovniški jubilej

Te dni praznuje msgr. Alojz Rozman, župnik v Trebčah, 45. obletnico mašniškega posvečenja. Ob tem jubileju se mu iskreno zahvaljujemo za ves trud in delo v naši župniji ter želimo, da bi še mnogo let uspešno deloval med nami. K njegovemu jubileju mu vsi vašači toplo čestitamo!

Srečanje urednikov katoliških tednikov Treh Benečij

V petek 28. oktobra je bilo v mestu Trento srečanje urednikov in sodelavcev katoliških tednikov Treh Benečij. »Katoliški glas« je zastopal njegov odgovorni urednik. Udeleženci so obravnavali pravila združenja tednikov in druge tekoče zadeve. Ob koncu je prišel mednje tudi tridentinski nadškof Gottardi. Ker smo pred tem srečanjem imeli na voljo nekaj časa, smo si ogledali stolnico in podzemsko baziliko, ki so jo pod njo odkrili. Tudi nadškofijski muzej smo videli. V njem je tudi slika nadškofa Valussija, ki je bil po rodu Goričan.

Ukljani v Kamniku

Dne 8. septembra se je pevski zbor »Planinka« iz Ukeve udeležil dneva narodnih noš v Kamniku v Sloveniji. Ukljani so bili kot po navadi v svojih lepih domačih narodnih nošah, ki spadajo h koroškim nošam.

V Kamniku se je zvrstilo več skupin iz raznih krajev, prišle so noše iz okolice Trsta, iz Režije, iz Ljubljane in od drugod. Iz Ukeve nas je bilo najst parov.

Sprevod z nošami se je vil po ulicah Kamnika, ob straneh pa je bilo vse polno gledalcev. Ukljanom so nam vsi ploskali in nam klicali.

Po končanem sprevodu je bila še prosta zabava, nakar smo se vrnili domov. Prišli smo pozno ponoči, vendar veseli, da smo tudi mi z našimi nošami počastili to lepo prireditev in videli toliko drugih lepih noš. Bilo je že drugič, da smo za ta praznik šli v Kamnik. - D. Z. in O. E.

Z GORIŠKEGA

Slovenski vrtec v Ronkih

V Ronkih so končno vendarle odprli slovenski otroški vrtec, kot ga je pred volitvami obljubila leva občinska uprava. Zamujena so dolga leta, vendar je led končno prebit. V vrtec, ki se nahaja v Romjanu (Vermegliano), je sedaj vpisanih 15 otrok, nekaj tudi iz mešanih družin.

Gotovo je s tem postavljen prva stopnica do ponovnega odprtja slovenske osnovne šole v tem kraju, ki je delovala v letih po drugi vojni. Leta 1945-46 je bilo na njej vpisanih 56 slovenskih otrok, potem pa je število zaradi pritiskov na slovenske starše postopoma padalo, 1950-51 še 14, leta 1956-57 pa 3 otroci. Potem je šola prenehala. Bila pa je osnovna šola tudi v Tržiču (Monfalcone), z 91 otroci leta 1945-46, 10 leta 1950-51 in 3 otroci leta 1956-57, ko je tudi ta prenehala delovati, ker je bilo premalo vpisanih otrok.

Širite „Katoliški glas“

Odvisno je seveda predvsem od slovenskih ljudi v tamkajšnjih krajih, če se bo sedanji slovenski otroški vrtec v Ronkih uspešno razvijal in če bo prišlo tudi do ponovnega odprtja slovenske osnovne šole. Skrb za te ustanove nam mora biti nekaj prvenstvenega, ne glede na osebni nazor. Znanje slovenskega jezika je danes bodisi iz vzgojnih kot kulturnih in političnih potreb preveč dragoceno, da bi si v škodo le-tega iznašali osebna in nazorska nasprotja.

Potrebno pa bi bilo nadalje, da se v Ronkih vpelje slovenska maša, za začetek mogoče enkrat na mesec ali na dva tedna. Nerazumljivo je, da imajo celo v Milanu mesečno slovensko mašo, pa v Vidmu vsaka dva tedna, manjka pa v Ronkih za tamkajšnje slovenske ljudi. Če imajo italijanski priseljenci po slovenskih krajih mašo v svojem jeziku, zakaj je ne bi smeli imeti tudi slovenski tam, kjer jih je veliko, in to prav za Ronki, Tržič in Štaran-can? - ip

Občni zbor PD »Štandrež«

Z izvolitvijo novega odbora, ki ga sestavljajo Antonič Marinka, Brajnik Marko, Breščak Marjan, Krpan Lucijan, Krpan Marko, Mučič Jordan, Mučič Mario, Pavio Lucijan, Paulin Damjan, Selva Viktor, Tabaj Božidar, Zavadlav Stanislav in Znidarčič Silvana se je zaključil redni letni občni zbor PD »Štandrež«, ki je bil v prostorih doma »Anton Gregorčič« v četrtek 27. septembra.

Občnemu zboru so prisostvovali in tudi prinesli pozdrave predsednik ZSKP dr. Humar Kazimir, predsednik Združenja cerkvenih pevskih zborov Mirko Spacapan, predsednik goriškega SKPD »Mirko Filej« Viktor Prašnik, predsednik športnega društva »Juventina« Miloš Tabaj, predsednik šD »Velox« Stanislav Zavadlav in predstavnik društva »Hrast« iz Doberdoba Mario Vižintin.

O delovanju društva je najprej poročala tajnica Silvana Znidarčič in podala enoletni obračun. Iz poročila je razvidno, da je bil najbolj aktiven dramski odsek, saj je v tej sezoni naštudiral komedijo »Cvet

je hvaležno odklanjamo«, katero je režiral Emil Aberšek.

Poleg nastopov na domačem odru in v drugih dvoranah na Goriškem in Tržaškem se je društvo s to komedijo udeležilo področnega srečanja gledaliških skupin, ki ga prireja ZKO in Združenje gledaliških skupin Slovenije. Predstavo si je ogledala posebna komisija in jo zelo pozitivno ocenila, tako da se je štandreška skupina uvrstila v zaključno republiško srečanje gledaliških skupin, ki je bilo v Ljutomeru 26. maja letos. Ob tej priložnosti so nekateri člani prejeli jubilejno Linhartovo značko za večletno sodelovanje na področju gledališke ustvarjalnosti.

V tej sezoni so člani društva »Štandrež« nastopili tudi z veseligr »Komedijska v komediji« v režiji Mire Štrukelj. Igro so ponovili po raznih odrih na Tržaškem. S to predstavo so štandreški igralci nastopili tudi na turneji po Ameriki (ZDA), ki jo je organizirala ZSKP. Nastop v Ljutomeru in turneja po ZDA predstavljata ne samo za društvo ampak tudi za širši kulturni krog izreden podvig.

V nedeljo 7. oktobra ob 14.15 bo v PODGORI ob prazniku rožnovenske Matere božje

Marijanska procesija

Slavnostni govor bo imel škofov vikar dr. Oskar Simčič. Po procesiji bo koncert godbe na pihala iz Nabrežine, Praznik štrukljev z domačo kapljico in bogat srečolov.

Prisrčno vabljeni!

Razgibana občinska seja v Sovodnjah

Po štirih mesecih (zadnja seja je bila 14. maja letos) se je v petek 28. septembra zopet sestal sovodenjski občinski svet. Zupan Jožef Češut je pojasnil, zakaj toliko časa ni bilo občinske seje. Temu so botrovali razni dogodki kot državne in evropske volitve, dopusti raznih uradnikov pa še marsikaj drugega.

Svetovalci so nato odobrili vrsto sklepov. Omembe vredni so zlasti: za ureditev občinskega arhiva bo uprava porabila milijon 123.000 lir; v smislu zakona Bucalossi bo uporabljenih 1.400.000 lir za razširitev vodovoda v Sovodnjah; zaradi odstopa geometra Grusovina (odšel je v pokoj) je občinska uprava poverila geometra Kocjančiča z nalogo, da izdela načrt kanalizacije v Rupih, kar bi moral storiti že Grusovin; v občinsko razsodiščno komisijo sta bila potrjena Vilko Fajt za večino, Jožko Maraž pa za manjšino; za nujna dela, zlasti za centralno kurjavo v otroškem vrtcu v Sovodnjah je bilo uporabljenih 1.732.000 lir.

Ko je bilo treba sprejeti načrt za dela ter odobriti postopek o razlastitvi pri tovarni ex LA.CE.GO, so se svetovalci SSK vzdržali. Po njihovem mnenju namreč tolačenje razlastitvenega postopka s strani občinskega odbora in tajnika ni bilo povsem prepričljivo. Uprava bi morala najprej pripraviti prosto kupno pogodbo in nato sprožiti postopek razlastitve. Tako bi bil lastnik zemlje oproščen davka.

Na podlagi poročila zadavne komisije so svetovalci odobrili prispevek višje in nižje šolcem za šolsko leto 1978-79. Za višje šole znaša 80.000 lir. Pri tem so svetovalci SSK ostro reagirali, ker točka 10 (o prispevku dijakom) kakor tudi nekatere druge točke niso bile navedene v dnevnem redu, čeprav se je o njih razpravljalo. Bilo je naravnost čudno, da je občinski svet razpravljal o nekaterih prispevkih, ki so bili že pred odobritvijo izročeni, na Vrh pa poslani celo neuradno po privatni poti.

Nato se je razpravljalo o odobritvi načrta za razvoj trgovinskega omrežja. Gre za štiriletni načrt, ki določa smernice za bodoči razvoj trgovine sovodenjske občine v okviru goriške pokrajine. Načrt je prišel v razpravo s precejšnjo zamudo, saj je razlaga smernic izšla že leta 1976 v posebni knjižici. Svetovalec SSK je opozoril, da v uvodu te knjižice ni omenjeno, da gre pri Sovodnjah za izrazito slovensko občino in kako je bila ustanovljena. Zelo močno pa je poudarjena bližina goriške občine in njena industrijska cona. Tudi je štandrež naveden kot nadaljevanje Sovodenj. Vse to zmanjšuje pomen samostojnosti sovodenjske občine. Zivahno debato o tej zadevi je zaključil zupan Češut s pojasnilom, da se pisec uvoda v knjižico ni hotel spuščati v manjšinsko

problematiko, ampak je hotel podati le tehnično razlago dejanskega stanja.

Občinski svet je poveril dela pri tovarni ex LA.CE.GO, ograditev parkirnega prostora, razširitev ceste in križišča v Rubijah pri mostu, ceste na Peči ter Stradale-Standrež podjetju Tavanut iz Codroipa. Za ta dela je predvidena vsota 55,5 milijona lir. Zupan je dejal, da bo isto podjetje uredilo tudi ovinke na cesti Rubije-Vrh.

Svet je odobril tudi prevoze učencev iz Gabrij in Sovodenj, ki hodijo v italijansko šolo v Gorico ter otrok iz Vrha in Gabrij, ki obiskujejo otroški vrtec v Rupih. Za te prevoze bo uprava dnevno porabila 37.000 lir, letni strošek pa je predviden 12 milijonov lir, tri milijone več kot lani.

V točki »razno« so svetovalci SSK opozorili na petico, ki so jo pred dnevi naslovili na župana. V njej vprašujejo, zakaj ni šolski odbor staršev prejel nobenega odgovora glede drazbe del v rupenski šoli. Zupan je pojasnil, da se je odgovor zakasnil, ker se nobena od 19 tvrdk, ki so prejele vabila na dražbo, temu ni odzvala. Poslale so samo zahvalna pisma. Trenutno so v teku prosta pogajanja z dvema tvrdkama. Ko bodo zaključena, se bo z deli takoj začelo, ne da bi se čakalo zaključka šolskega leta.

Svetovalec večine Emil Tomšič je predlagal, naj bi občinska uprava nabavljala nižješolcem knjige, ki bi jih ti ob koncu leta vrnil. Vprašal je tudi, kako je z napeljavo metana v občini. Zupan je odgovoril, da je treba glede nabave šolskih knjig premisliti, če je to učinkovito in izvedljivo. Kar pa se tiče napeljave metana, je za to že poverjeno podjetje CAFO, ki bo z deli pričelo, čim bo prejelo ustrezna finančna sredstva.

Svetovalec SSK se je pa zanimal, kako je s pravilnikom, ki ureja dejavnost občinskega osebja, zlasti tajnika. Tega zaradi raznih obveznosti čisto ni moč dobiti na sedežu občine, ko bi bil potreben njegov podpis. Tajnik je v odgovor omenil možnost, da lahko župan poveri drugega uradnika, da namesto tajnika podpiše razne listine.

Isti svetovalec je tudi opozoril na nujnost prepletkanja prostorov v rupenskem vrtcu in namestitve električne peče, saj po njegovem mnenju v letošnjem šolskem letu še ne bo prišlo do popravil poslopja, v katerem je vrtec nastanjen.

Za konec je župan poročal o uvedbi korektivne telovadbe v Sovodnjah in o srečanju slovenskih občin v Italiji z Novo Gorico. Morda bi se pritegnilo k temu srečanju tudi občino v Krmini in ostale občine, ki mejijo na Novo Gorico.

S »Komedijsko o komediji« se je društvo prijavilo tudi na natečaj »Mladi oder«, ki ga razpisuje ZSKP iz Gorice in Slovenska prosveta iz Trsta ter prejelo priznanje za najboljšo predstavo. Nagrajeni so bili tudi nekateri igralci za posamezne vloge.

Na programu sta bili tudi Nušičevi krajiš deli »Analfabet« in »Gumb« ter Vilharjeva »Poštena deklica«.

Veliko pozornosti je društvo posvetilo tudi pevskemu in glasbenemu področju. Mešani in mladinski pevski zbor sta stalno vadila in večkrat tudi uspešno nastopala. Mešani pavski zbor je letos prvič nastopil na reviji »Primorska poje«, sodeloval je na »Cecilijanki 1978« ter še ob drugih priložnostih. Mladinski zbor, ki ga vodi Elvira Chiabai, je s številnimi nastopi pokazal veliko velavnost. Člani tega zbora so bili v letošnjem avgustu na petnajst-dnevem letovanju v Zabnicah.

Tudi glasbena šola se je redno vršila. Obiskovalo jo je nad 30 gojencev, ki so vadili v klavirju, harmoniki in kitari.

O finančnem stanju je podrobno govoril Lucijan Pavio. Predsednik nadzornega odbora Emil Cingerli je pohvalil delovanje odbora in v svojem poročilu povedal, da so računski urejeni in tajniška knjiga skrbno držana.

Predsednik Damjan Paulin je s svojim posegom zaključil občni zbor in nakazal nekaj smernic za bodoče delo novega odbora. Zavzel se je za nadaljevanje in okrepitev društvene prisotnosti na vseh področjih kulturnega delovanja in za pobude, ki so v korist slovenske skupnosti.

Srečanje narodnostnih manjšin v Kopru

Konec preteklega tedna je bilo v Kopru 4. srečanje narodnosti sosednih dežel. Organizirala ga je Zveza Italijanov za Istro in Reko, udeležilo pa se ga je osem manjšinskih organizacij iz Furlanije-Juljske krajine, Koroške, Želzne županije (Mađarska), Slovenije in Hrvaške. Delegacijo slovenske skupnosti je vodil njen deželni tajnik dr. Drago Štoka, delegacijo Narodnega sveta koroških Slovencev pa njegov tajnik Filip Warasch.

Na srečanju je prišel do polnega izraza kričeči položaj naših manjšin v Italiji in Avstriji, ki se morata v marsičem boriti za svoje najbolj osnovne narodne pravice. In vendar bi moralo biti vprašanje manjšine, njenega življenja in razvoja ne samo njeno vprašanje, ampak tudi vprašanje večinskega naroda. Ravnanje z manjšino od kriva stopnjo demokratičnosti in humanosti neke družbe.

Drugi dan so se udeleženci srečanja sestali v hotelu Emona v Portorožu s predsednikom SZDL Slovenije Mitjem Ribičem. Dejal je, da ni prav, če večinski narod kroji usodo manjšin, kar se dogaja zlasti v Italiji in Avstriji, pa tudi na Mađarskem je šele v teku proces priznavanja pravic. Ribič je še dejal, da je zgrešen vsak iredentizem in da se mora manjšina boriti z demokratičnimi sredstvi. Nato se je dotaknil mednarodnega položaja, blokove politike in položaja v Indokini, kjer skušajo velesile uveljaviti svoje interese. Zavzel se je za enakopravne odnose med narodi, pri čemer ne bi smela biti važna notranja ureditev držav.

DAROVİ

Ob svoji sedemdesetletnici daruje Olga Drufovka za cerkev sv. Ivana v Gorici 10.000 lir.

Za Alojzijevešče: N. N. s Peči 10.000 lir.

Za PD »Štandrež«: Vera in Ivo namesto cvetja na grob Mirjam Breščak 20.000 lir.

Ob svojem 80. rojstnem dnevu daruje Betina Obljubeck za Zavod sv. Družine in za cerkev sv. Ivana v Gorici po 10.000 lir.

Izšla je prva številka

»PASTIRČKA«

Za cerkev na Opčelnah: Planinšek Justa v spomin pok. sestre Zore 20.000; Svab vd. Sosič Marija v spomin na sina Ivana 10.000; razni 16.000 lir.

Za Marijin dom pri Sv. Ivanu v Trstu: Nadja in Sandro Zerjal 25.000 lir.

Za cerkevne pevce pri Sv. Ivanu v Trstu: Mary Cernigoj v spomin na pok. Justino Vuga 5.000 lir.

M.F., Trst: za kapelo p. Leopolda s prošnjo za zdravje in za Sv. goro po 25.000; za Alojzijevešče, Zavod sv. Družine in cerkev v Novi Gorici po 10.000 lir.

V spomin svojih dragih pokojnih: Marija Kobal za kapelo p. Leopolda pri Domju 5.000 lir.

Za misijon p. V. Kosa: Frida Zerjal 10.000 lir.

Za slovenske misijonarje: N. N. s Peči 10.000 lir.

Za lačne po svetu: Gorenjka 50.000 lir. Vsem plemenitim darovalcem Bog povrni, rajnim pa daj večni pokoj!

Šport

XI. športni teden v Števerjanu

Kot že vrsto let je tudi letos SZ Brda priredilo športni teden. Števerjanska mladina je imela priložnost, da se je v tednu od 2. do 9. septembra vsak dan, nekajkrat čez dan, večinoma pa zvečer srečala v Sedejevem domu, si povedala zadnje novice in vasi, se razvedrila in seveda tudi pomerila v raznih športnih panogah. Z največjim navdušenjem so na letošnjem športnem tednu sodelovali mlajši in najmlajši Števerjanci, čeprav je šport privlačen in koristen tudi za starejše, ki se ob takih srečanjih nekoliko sprostijo in pozabijo na vsakdanje stvari.

Letos so se »pravi« športniki in športniki »za silo« pomerili v naslednjih panogah: nogometu, dami, namiznem tenisu, odbojki, streljanju, tučenju in maratonu. Pokazalo se je, da imamo dve dobri ekipi mlajših nogometašev, dobre odbojkarje in tekmovalce v namiznem tenisu. Zato pričakujemo, da ko bomo imeli zopet na voljo spodnje prostore Sedejevega doma, bo mo lahko tam trenirali v namiznem tenisu ob pomoči izkušenih trenerjev.

Tudi enajsti športni teden je bil odprt s tradicionalno nogometno tekmo. Pomerili sta se enajsterici starejših iz Britofa in Dolenjega konca. Rezultat je bil neodločen 6:6.

V plavanju je bil med moškimi pri starejših prvi Damjan Terpin, pri mlajših pa Andrej Terpin, pri ženskah je bila prva Sara Komjanc.

Dama: mlajši 1. Robert Komjanc, 2. Simon Terpin, 3. Marjan Prinčič; starejši 1. Stefan Humar, 2. Stanko Skorjanc, 3. Rinaldo Dornik.

Namizni tenis: moški starejši 1. Stanko Skorjanc, 2. Klavdij Fattore; moški mlajši 1. Simon Terpin, 2. Andrej Terpin; ženske starejše 1. Marjanka Terpin, 2. Anica Gravnar; ženske mlajše 1. Sara Komjanc, 2. Vlasta Terpin.

V odbojki je Dolenji konec premagal Britof s 3:0.

Streljanje: moški starejši 1. Rinaldo Dornik (20 točk), v ekipi (Aleš Pintar, Edi Hlede, Rinaldo Dornik) 53 točk; moški mlajši 1. Benjamin Komjanc 16 točk, v ekipi (Simon Terpin, Robert in Benjamin Komjanc) 36 točk; ženske 1. Sara Komjanc 13 točk, v ekipi (Vlasta Terpin, Anica Gravnar, Marjanka Terpin) 25 točk.

Tučenje: 1. Edi Hlede 26 točk, v ekipi (Edi Hlede, Boris Hladnik, Davorin Dornik) 46 točk.

Maratonski tek: starejši 1. David Pintar, 2. Gianfranco Marassi, 3. Aleš Komjanc; mlajši 1. Simon Terpin, 2. Robert Komjanc, 3. Benjamin Komjanc.

Nogometna tekma med mlajšimi se je končala z zmago Dolenjega konca nad Britofom s 6:0.

Ljubljanska TV

Spored od 7. do 13. oktobra 1979

Nedelja: 11.00 Deklica in deček. 13.00 Razno. 20.00 Veter in hrast, nadalj. 20.55 Iz cikla Latinska Amerika.

Ponedeljek: 17.25 Za soncem - glasbena oddaja. 17.40 Botanik. 18.05 Spomin na Pupina. 18.45 Mladi za mlade. 20.00 B. Brecht: Smrt in vstajenje Wilhelma Hausmanna, drama. 21.15 Kulturne diagonale. 21.55 Kamera, kratek film.

Torek: 17.35 Folklor: Piran. 18.05 Otroška oddaja. 20.00 Črna vzmet, dokum. 20.55 Rodbina Polanieckih, nadalj.

Sreda: 17.40 Potepuh in nočna lučka. 17.55 Lutke. 20.00 Film. 22.05 Nogomet Španija: Jugoslavija, posnetek.

Četrtek: 17.00 Jacek in čudežna svetilka. 17.15 Duh na koncu sveta, film. 18.05 Varčevanje z gorivom. 20.00 Oči kritike. 20.45 Evropski operni pevci. 21.45 Rock v Essnu. Petek: 17.25 Usoda nekega Charlieja. 17.40 Raznašalci časopisov. 18.05 Rock koncert. 18.35 Človekovo telo. 20.00 Zabavno glasbena oddaja. 21.00 Petrucelli, film. 22.05 La Choca, film.

Sobota: 14.10 Nogomet Vardar: Dinamo. 17.10 Pustolovščine Robina Hooda. 18.45 Humoristična oddaja. 20.00 Ana Karenina. 21.00 Andersonovi trakovi, film. 23.15 Balkansko prvenstvo v gimnastici.

ZAHVALA

Ganjeni nad številnimi dokazi sočustvovanja se zahvaljujemo vsem, ki so nam bili blizu ob izgubi drage

MIRJAM

Štandrež, 30. septembra 1979

Družina Breščak

Radio Trst A

Casnikarski programi ob nedeljah: Poročila ob 8., 12., 19.; kratka poročila ob 11., 14.; novice iz Furlanije-Juljske krajine ob 11., 14., 19.15. Ob 8.30 kmetijska oddaja, ob 9. uri sv. maša.

Casnikarski programi od ponedeljka do sobote: Poročila ob 7., 8., 10., 13., 15.30, 19. Kratka poročila ob 9., 11.30, 17., 18. Novice iz Furlanije-Juljske krajine ob 8., 14., 19.15.

Spored od 7. do 13. oktobra 1979

Nedelja: 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu. 9.45 Poslušali boste. 10.30 Oddaja o Benečiji. 11.00 Pregled slov. tiska v Italiji. 11.05 Mladinski oder: »Tajno društvo PGC«. 11.30 Nabožna glasba. 12.15 Narodnostni trenutek Slovencev v Italiji. 14.05 Radijski kabaret. 15.00 Šport in glasba.

Ponedeljek: 8.05 Jutranji almanah. 9.05 Iz naših oddaj. 10.05 Koncert. 11.35 Zakonski tandemi. 12.00 Radijski kabaret. 12.45 Filmska glasba. 13.14 »Seghizzi«. 14.05 Otroško okence: »Zdaj zapojmo!«. 14.30 Roman A. Rebule: »Duh Velikih jezer«. 15.00 Glasbeni ping pong. 17.05 Mi in glasba. 18.00 Kulturna kronika.

Torek: 8.05 Jutranji almanah. 9.05 »Pojedina pri Trimalhionu«. Izvaja Radijski oder. 10.05 Koncert. 11.35 Vam še ugajajo? 12.00 Kulturno pismo. 14.05 Odraslim prepovedano! 15.00 Rezervirano za... 15.35 Doba kantavtorjev. 16.00 Kulturne rubrike. 17.05 Mi in glasba. 18.05 »Carsoline Eden reserve«. 18.00 Kulturna kronika.

Sreda: 8.05 Ženski kotiček. 9.05 Iz naših oddaj. 10.05 Koncert. 12.00 Posebnosti in omika nediških dolin. 12.30 Melodije od vsepovsod. 13.15 Naši zbori. 13.35 Instrumentalni solisti. 14.05 Odprimo knjigo pravljic. 14.30 Roman Rebule: »Duh Velikih jezer«. 15.00 Paleta orkestrov. 15.35 Najnovejša izdaja plošč. 16.30 Jugotonov express. 17.05 Mladi izvajalci. 17.25 Slavni pevci. 18.00 Kulturna kronika. 18.20 Slovenska klasična glasba.

Četrtek: 8.05 Vprašanja sodobne družbe. 9.05 »Tantadruj«, groteskna balada. 10.05 Koncert. 11.35 Jugoslovanski pevci. 12.00 Mikrofon v razredu. 14.05 Otroško okence: »Tomi na obisku«. 14.30 Na goriškem valu. 15.00 Mladi pisci. 15.35 Rock revival. 16.00 Gledališki trenutek doma in drugje. 17.05 Skladbe z nabožno tematiko. 18.00 Kulturna kronika. 18.30 Črnske duhovne pesmi.

Petek: 8.05 Iz sveta folklorne in ljudskega izročila. 9.05 Iz naših oddaj. 10.05 Koncert. 11.35 Domače popevke. 12.00 Kulturni prostor. 12.30 Pesmi brez besed. 13.15 Revija ZCPZ v Trstu 1978. 14.05 Otroško okence: Kje je napaka? 14.30 Roman A. Rebule: »Duh Velikih jezer«. 15.00 Po končani univerzi. 15.35 Popularnih deset. 16.00 Mikrofon v razredu. 17.05 Mi in glasba. 18.00 Kulturna kronika. 18.40 Glasba.

Sobota: 8.05 Sobotni trim in zdravniški nasveti. 9.05 »Moliere: »Gizdavki ali smešni preciozi«, komedija. 10.05 Koncert. 12.00 Oddaja o Reziji. 12.30 Pesem poje o... 14.05 Iz slovenske mladinske literature. 14.30 Vse lepo, vaš Peter! 16.30 Poslušali boste. 17.05 Mi in glasba. 18.05 Portreti naših igralcev: Stana Kopitar. 18.45 Vera in naš čas.

OBVESTILA

Romanje na Sv. goro prireajo v nedeljo 7. oktobra popoldne župnije Nabrežina, Mavhinje, Devin, Sempolaj in Zgonik. Avtobus pelje do Prevala. Somaševanje bo ob 16. uri. Vabljeni Marijini častilci.

Za slovenske romarje v Rim od 15. do 18. oktobra je v tržaški skupini še nekaj prostih mest. Informacije in vpisovanje samo pri Fortunatu v Trstu.

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpeca: trgovski 100 lir, osmrtnice 150 lir, k temu dodati 14% davek IVA.

Odgovorni urednik: msgr. Franc Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Izdaja Katoliško tiskovno društvo